
*Το ΡΕΜΠΕΤΙΚΟ του ΟΧΙ,
της Κατοχής
και
της Αντίστασης*

- Το ελληνικό αντιτορπιλικό ΕΛΛΗ

ΕΛΛΗ [ΓΑΒΡΙΗΛ ΜΑΡΙΝΑΚΗ] (Στίχοι στις 21
Αυγούστου 1940).

«Στην Τήνο, στην πανήγυρη τορπίλισαν την
«Έλλη»

οι ύπουλοι, οι άναντροι, οι χάρτινοι φρατέλοι.
Σκοτώσανε προσκυνητές πάνω στη
λειτουργία,
παράλυτους, αόμματους, κι έκλαιγε η
Παναγία».

Η 28η Οκτωβρίου 1940

■ Αναχώρηση για το μέτωπο...

Στέλιος Κερομύτης (1903-1979)

Στέλιος Κερομύτης : Θα πάρω το ντουφέκι μου (1940)

Καιρός πια το μπουζούκι μου στο πλάι να τ'
αφήσω,
να πάρω το ντουφέκι μου, να πά' να πολεμήσω.

Δεν το βαστάω, σπλάχνο μου, να κάθομαι δω πέρα,
και τα παιδιά να πολεμούν κει πάνω νύχτα –
μέρα.

Είμαι παιδί φιλότιμο και πάω να νικήσω,
τους φίλους να μην ντρέπομαι σαν θα ξανάρθω
πίσω.

Θ' αφήσω πια την πένα μου, θα πιάσω τη
σκανδάλη,
να δείξω την αντρεία μου, καθώς και τόσοι
άλλοι.

*Η Αθήνα στη διάρκεια του
Αλβανικού πολέμου*

Ε. Αλεξανδράκης. «Πυροβολικό στο ποτάμι» (λάδι σε μουσαμά, 1,11x1,41 εκ.). Δεκαετία 1940-50. Συλλογή Μουσείου Μοντέρνας Τέχνης, Αθήνα.

«Πυροβολικό στο ποτάμι», λάδι του Αλεξ. Αλεξανδράκη, που υπηρέτησε σε μονάδα του κεντρικού μετώπου ως δεκανέας πυροβολητής

Μάρκος Βαμβακάρης – Απόστολος

Χατζηχρήστος

Γεια σας φανταράκια μας (1941)

Γειά σας φανταράκια μας, πέρα στην Αλβανία,
(Που) πολεμάτε με καρδιά με μπέσα και μ'ανδρεία
Κι εσύ βρε πυροβολικό, που σαν θεριό μουγκρίζεις
Το θάνατο στους Ιταλούς, καθημερινώς σκορπίζεις
Τους έχεις κόψει τα φτερά, τους έκανες αμπαράλια
Τον Ντούτσε τον ξευτέλισες, τον έχεις κάνει χάλια
Τζιάνο γι'αυτό π'(ου) έκανες, γοργά θα
μετανοιώσεις

Σαν θα σε πιάσει ο εύζωνας, όλα θα τα πληρώσεις

- Μήπως είδες πουθενά καμιά μεραρχία;
(Γελοιογραφία του Πολενάκη)

- Απόψε το μέγα ιταλικόν μελόδραμα: ΤΟΣΚΑ- ΣΕ

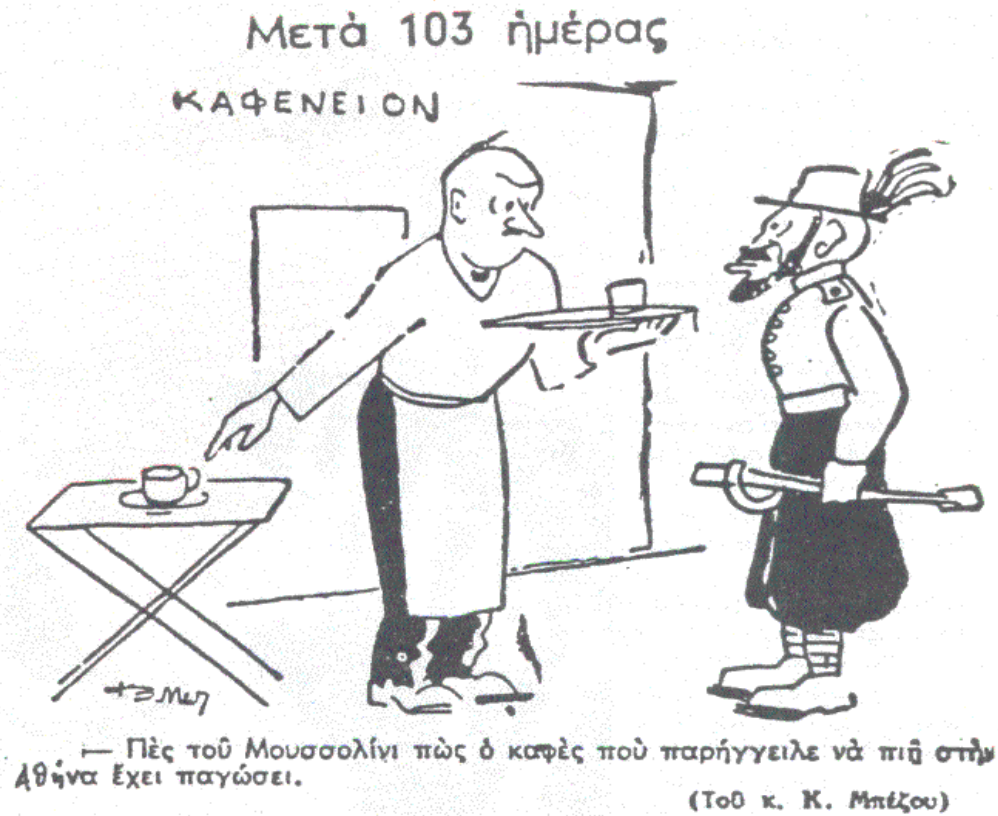

*Η Ελληνική
Αντεπίθεσις*

·
Γελοιογρα
φία Σ.
Πολενάκη

- Πες του Μουσσολίνι πως ο καφές που παρήγγειλε να πη στην Αθήνα έχει παγώσει

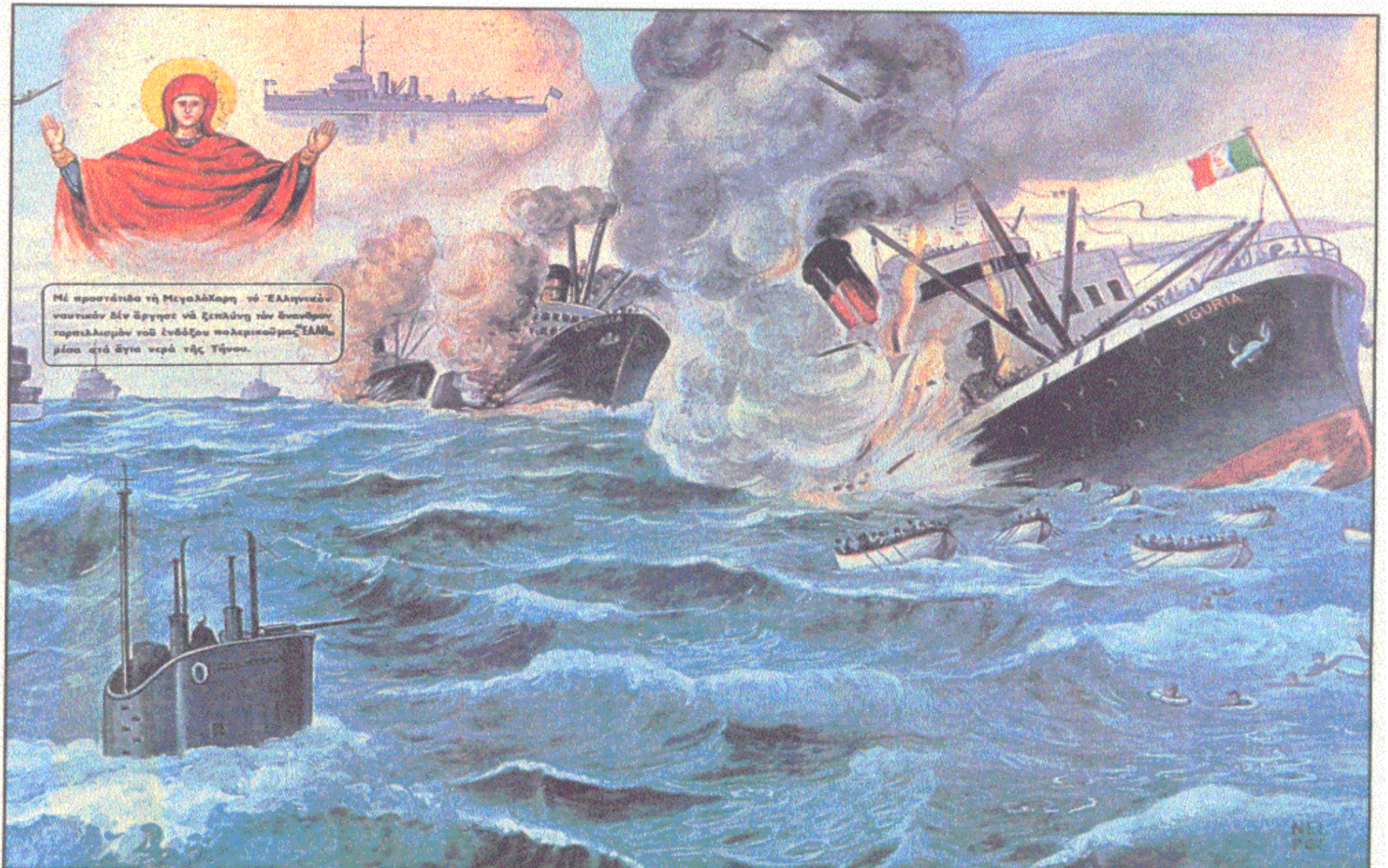

Παναγιώτης Τούντας (Σμύρνη 1886-Αθήνα
1942)

Παναγιώτης Τούντας – Στελλάκης Περπινιάδης Άκου Ντούτσε μου τα νέα (1941)

«Ο Μπενίτο κάθε βράδυ, στο Παλάτσο ξενυχτάει,
για να μάθ' έχει μανία, κάτι από την Αλβανία.
Το τηλέφωνο στο χέρι, όλη νύχτα στο καρτέρι,
πες μου φίλε Καβαλλέρο, το τι γίνεται να ξέρω.
Άκου Ντούτσε μου τα νέα, φίνα, σοβαρά κι ωραία,
ένα μπρος και δύο πίσω, πώς να σου τ' ομολογήσω.
Τι χαμπέρια να σου στείλω, που μας ρήμαξαν στο ξύλο,
μας τσακώνουνε αράδα και μας στέλνουν στην Ελλάδα.
Κένταυροι και Βερσαλιέροι, όλος ο ντουνιας το ξέρει,
πως κι οι τρομεροί μας "Λύκοι", κάθε μέρα και μια νίκη.
Τους τσακώνουνε κοπάδια, οι τσολιάδες τα λιοντάρια,
και τους πάνε στην Αθήνα, κι έτσι τη περνούνε φίνα».

Νικολάου Νείρου, «Ο Ελληνοϊταλικός Πόλεμος: Η καταβύθισης της ιταλικής νηοπομπής από τον θρυλικόν ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΗΝ», 1940, έγχρωμη λιθογραφημένη αφίσα

Ελληνοϊταλικός πόλεμος. Έργο άγνωστου καλλιτέχνη.

Στην επίθεση.

Έφοδος ...στα Αλβανικά βουνά

Μπάμπης Βασιλειάδης – Παναγιώτης Τούντας
Δεν με φοβίζει ο πόλεμος - Στελλάκης Περπινιάδης
(1941)

«Τον όρκο στη πατρίδα μας, π' έκανα τον φυλάω,
κι όσπου να πάψ' ο πόλεμος, εγώ θα πολεμάω.
Με το γυλιό στον ώμο μου, το χέρι στη σκανδάλη,
θα γράψω με τη λόγχη μου, καινούργιες δόξες πάλι.
Ότ' έκανα στο Μόραβα και στου Ιβάν τη ράχη,
τόρα θα κάνω πιότερα κι αλλού αν τύχει μάχη.
Δεν με φοβίζ' ο πόλεμος, γι' αυτό και νύχτα-μέρα,
με περηφάνεια μάχομαι, φωνάζοντας αέρα!»

Ο πειραιώτης
ρεμπέτης Δημήτρης
Γκόγκος ή
Μπαγιαντέρας
(1903-1985)

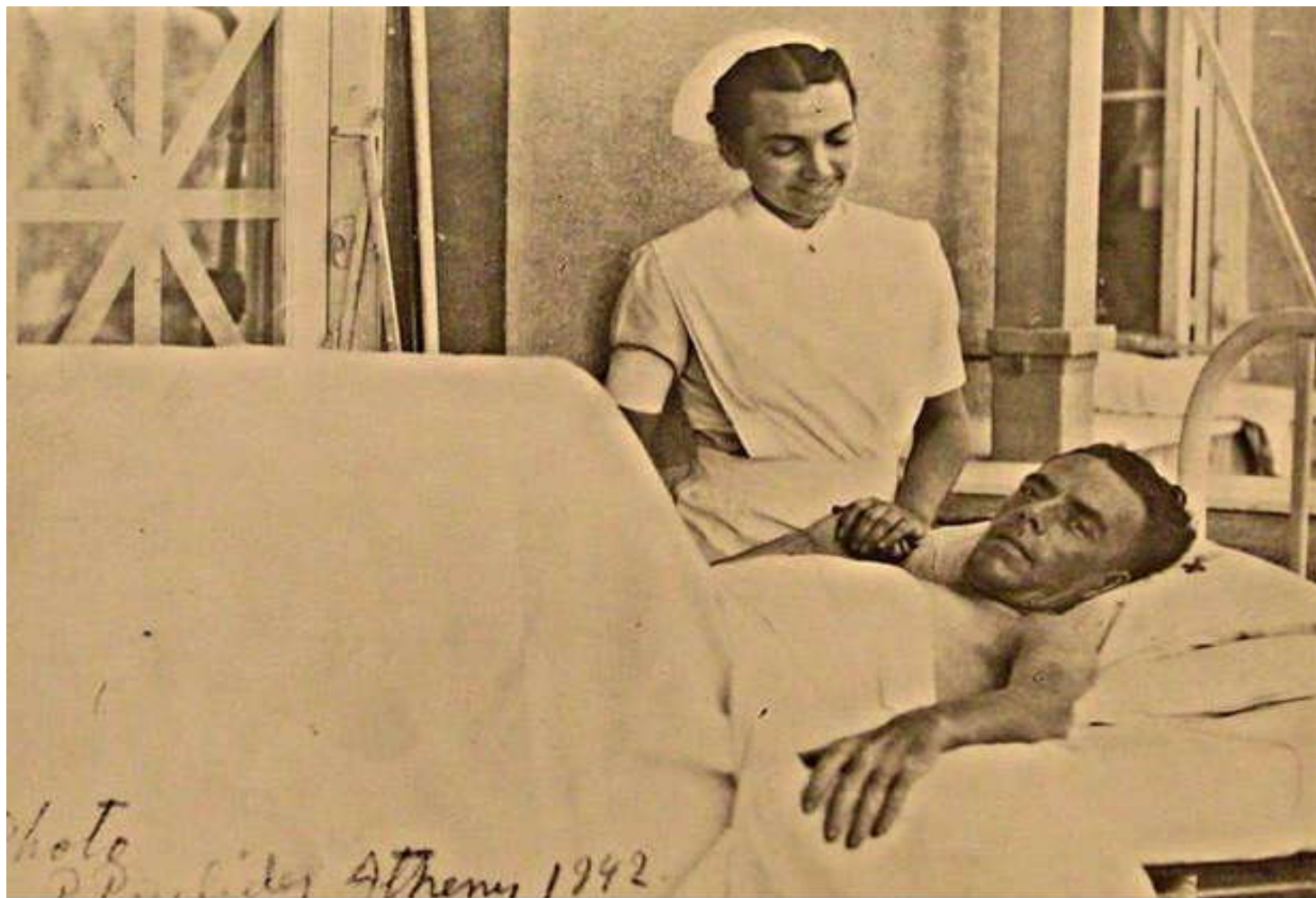
Λαϊκός βάρδος της
Εθνικής Αντίστασης

Δημήτριος Γκόγκος (Μπαγιαντέρας) Στης Πίνδου τα βουνά (1940)

«Σου στέλνω χαιρετίσματα απ' τα βουνά μανούλα,
στο καρπούλι βρίσκομαι, στην πιο ψηλή ραχούλα.
Ψηλά βουνά κι απάτητα, μανούλα μου, περνούμε:
Νεμέρσκα, Πίνδο, Μόροβα και πάντοτε νικούμε.
Μην κλαις, γλυκιά μανούλα μου, που πήγα μακριά
σου,
γρήγορα θα νικήσουμε και θα βρεθώ κοντά σου.
Κι αν δεν γυρίσω, μάνα μου, μη λάχει και πονέσεις,
τη νίκη να 'χεις για χαρά και μη μαυροφορέσεις».

Από τα *Αθηναϊκά Νέα*, στις 6 Απριλίου 1941, την ημέρα της γερμανικής επίθεσης στην Ελλάδα (Γελοιογραφία του Φ. Δημητριάδη)

ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΤΡΑΥΜΑΤΙΑ ΠΟΛΕΜΟΥ

- Περίθαλψη τραυματία πολέμου

Β. Μαυροφρύδη – Π. Τούντα

Η νοσοκόμα (1940)

«Αχ, νοσοκόμα μου μικρή, ήρθα να με γιατρέψεις
κι όχι να γειάνεις την πληγή και την καρδιά να
κλέψεις.

Χαθήκανε τόσοι γιατροί με γνώμες και με πείρα
κι ήρθα σ' εσένα να καώ, για την κακή μου μοίρα.

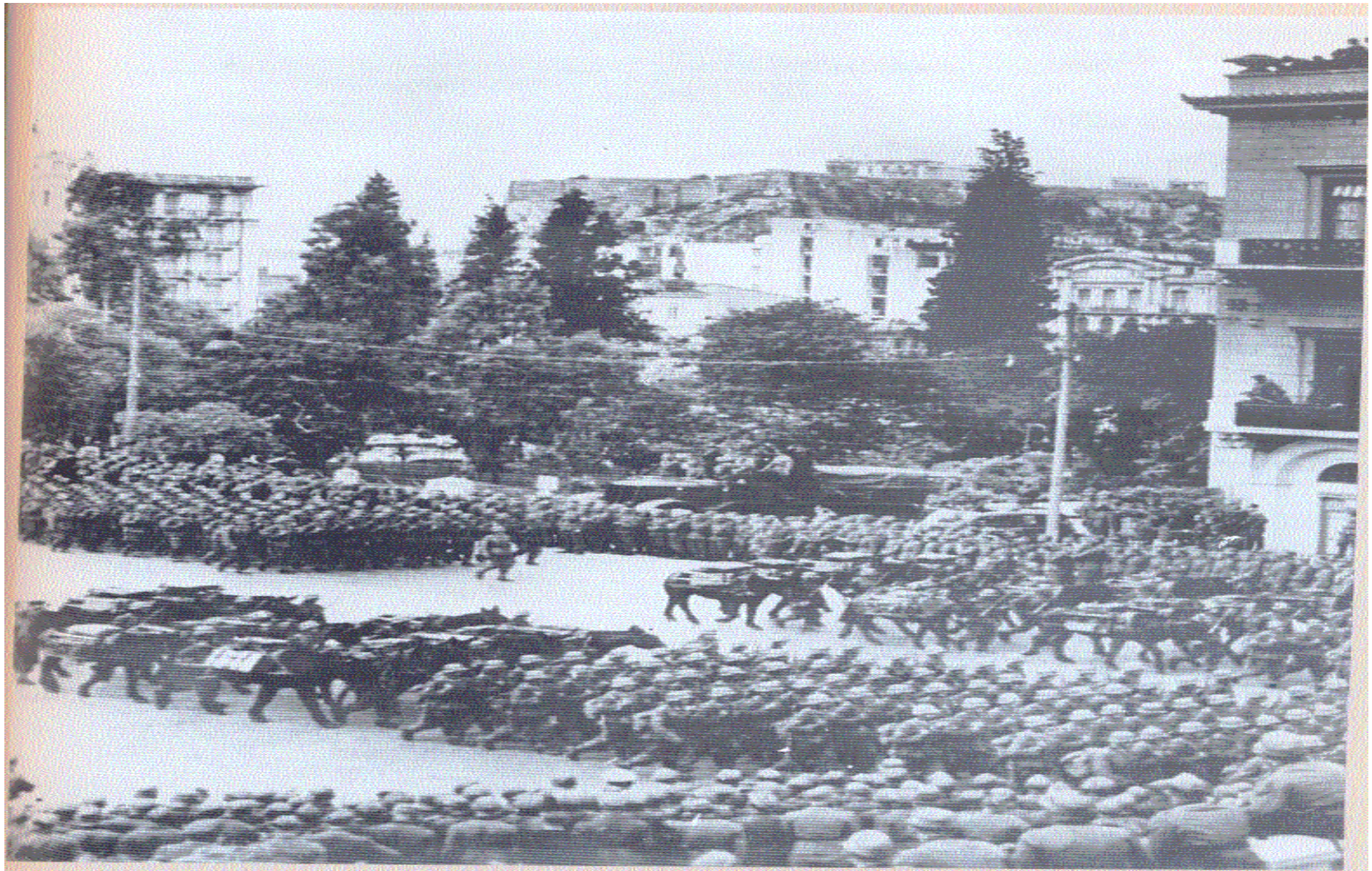
Μ' έκαμες και σ' αγάπησα, μα η σκληρή σου η γνώμη
μ' άνοιξε τέσσερις πληγές μεσ' στην καρδιά μου
ακόμη».

27 Απριλίου 1941

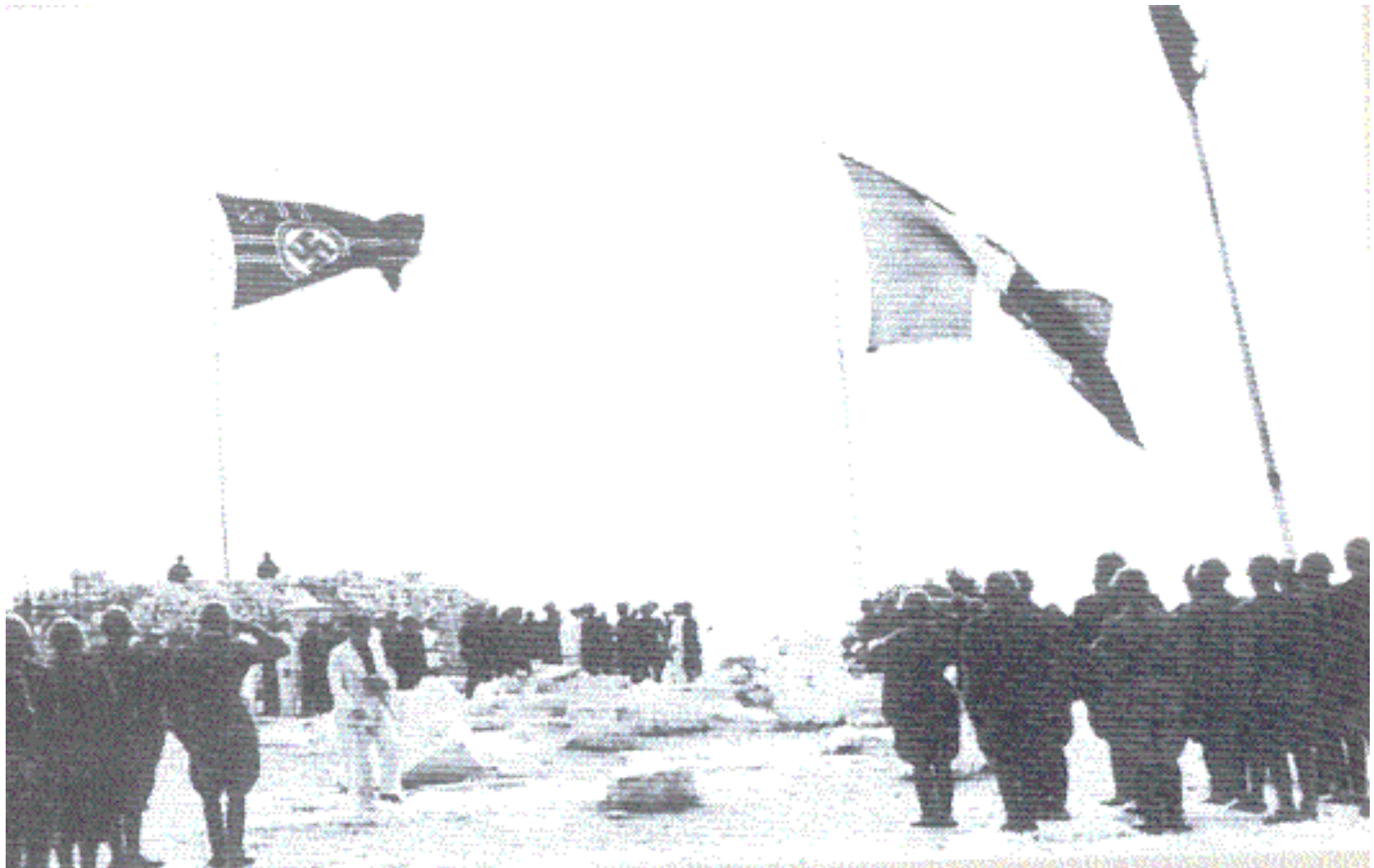
*Η είσοδος των Γερμανών
στην Αθήνα*

Αθήνα, τέλη Απριλίου 1941. Η 4^η μηχανοκίνητη Μεραρχία του Βραδεμβούργου ανεβαίνει στην Ακρόπολη

Τα στρατεύματα Κατοχής παρελαύνουν στην πλατεία
Συντάγματος

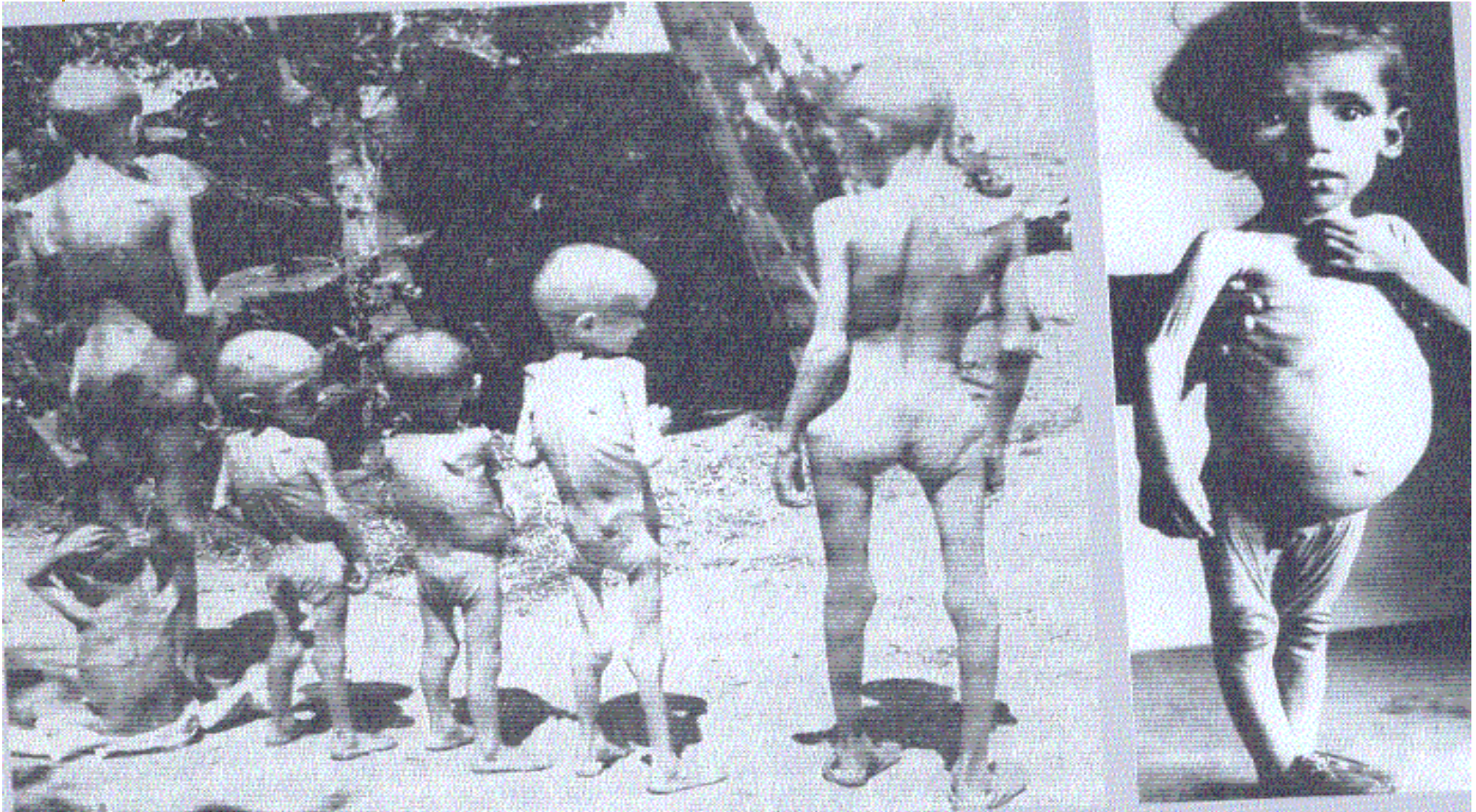

Η ύψωση της Γερμανικής και της Ιταλικής σημαίας
στον ιερό βράχο της Ακρόπολης

Κατοχή: Η πείνα

Πείνα, Αλ. Αλεξανδράκης

Σκελετωμένα παιδιά από την πείνα

Αθήνα, χειμώνας 1941-
42. Η πείνα θερίζει τον
τόπο

Μιχάλης Γενίτσαρης – Μαυραγορίτες (1941)

Στίχοι: Μιχάλης Γενίτσαρης
Μουσική: Μιχάλης Γενίτσαρης
Πρώτη εκτέλεση: Γιώργος Νταλάρας

Μικροί μεγάλοι γίνανε
μαυραγορίτες όλοι
κι αφήσαν όλο τον ντουινιά
με δίχως πορτοφόλι

Ακόμα κι οι γυναίκες τους
τη μαύρη κυνηγάνε
τσάντες τσουβάλια κουβαλούν
κανέναν δε ψηφάνε

Πρωί και βράδυ τρέχουνε
στους δρόμους σαν κοράκια
πελάτες ψάχνουν για να βρουν
να γδάρουνε κορμάκια

Πουλήσαμε τα σπίτια μας
και τα υπάρχοντα μας
για δυο ελιές κι ένα ψωμί
να φάνε τα παιδιά μας

Οι σαλταδόροι

Πιτσιρίκος που προσπαθεί να ξεγελάσει τον οδηγό
ενός φορτηγού, ενώ...

...οι υπόλοιποι πιτσιρίκοι το αδειάζουν και κλέβουν τα τρόφιμα που μεταφέρει

Μιχάλης Γενίτσαρης – Σαλταδόρος (1942)

■ **ΣΑΛΤΑΔΟΡΟΣ (ΘΑ ΣΑΛΤΑΡΩ) [Μ. ΓΕΝΙΤΣΑΡΗ]** (Στίχοι - σύνθεση του 1942).

«Ζηλεύουνε δεν θέλουνε ντυμένο να με δούνε
μπατίρη θέλουν να με δουν για να φχαριστηθούνε.

Θα σαλτάρω, θα σαλτάρω,
τη ρεζέρβα να τους πάρω.

Μα 'γω πάντα βολεύομαι γιατί τήνε σαλτάρω
σε καν' αμάξι Γερμανού και πάντα τη ρεφάρω.

Θα σαλτάρω, θα σαλτάρω,
τη ρεζέρβα να τους πάρω.

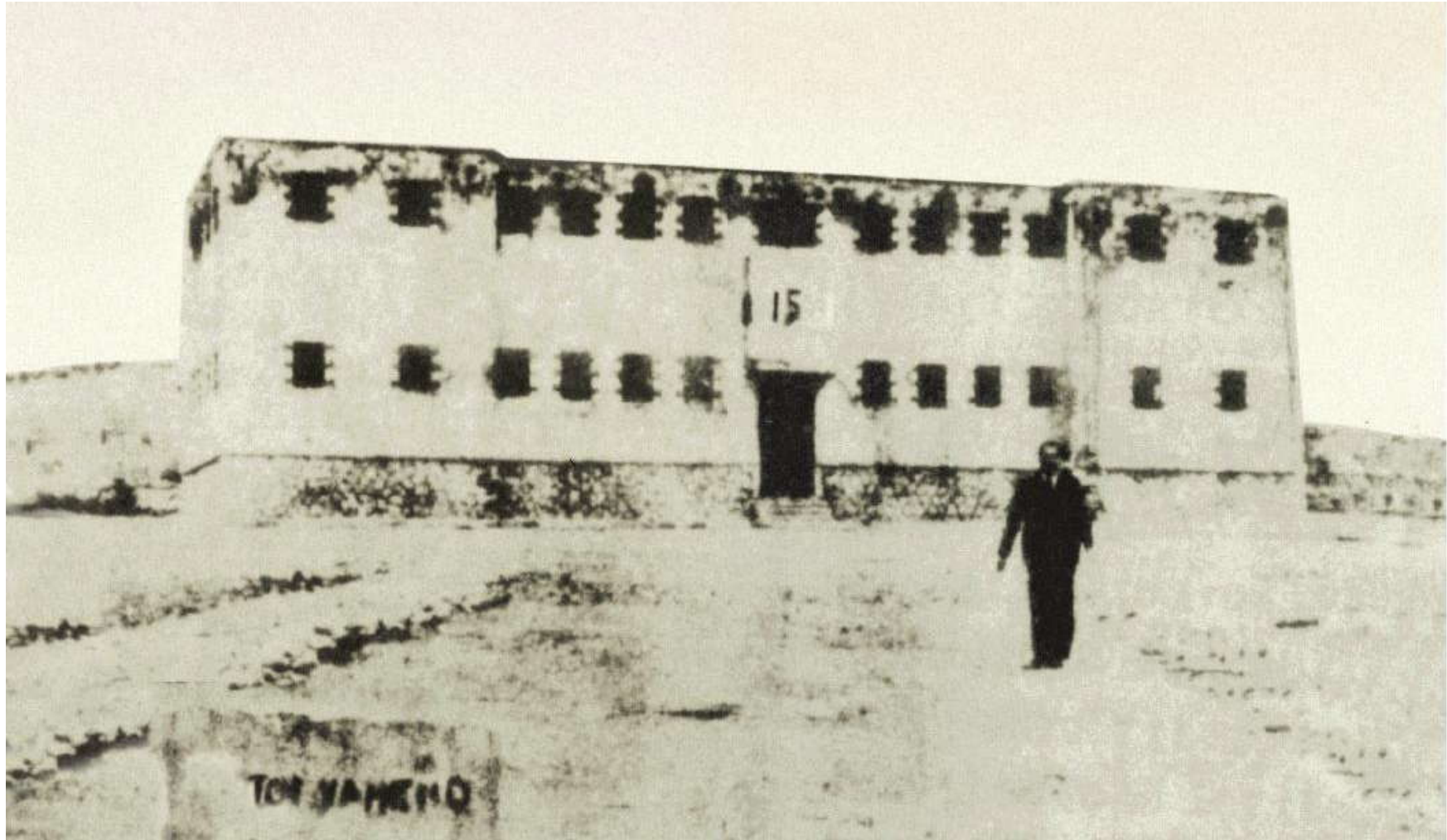
Μπενζίνες και πετρέλαια εμείς τα κυνηγάμε
γιατ' έχουνε πολλά λεφτά και μόρτικα περνάμε.

Σάλτα ρίξε τη ρεζέρβα
κάνε ντου και σήκω φεύγα.

Οι Γερμανοί μας κυνηγούν, μα 'μεις δεν τους ακούμε
εμείς θα τη σαλτάρουμε ώσπου να σκοτωθούμε.

Θα σαλτάρω, θα σαλτάρω,
τη ρεζέρβα να τους πάρω».

Μπλόκα, φυλακές, εκτελέσεις

Το μπλοκ 15 στο Χαϊδάρι

ΧΑΪΔΑΡΙ [Μ. ΒΑΜΒΑΚΑΡΗ] (Στίχοι - σύνθεση του 1943).

«Τρέξε μανούλα όσο μπορείς
τρέξε για να με σώσεις,
κι απ' το Χαϊδάρι μάνα μου
να μ' απελευθερώσεις.
Γιατ' είμαι μελοθάνατος
και καταδικασμένος,
δέκα-οχτώ χρονώ παιδί
στα σίδερα κλεισμένος.
Απ' την οδό του Σέκερη
με πάνε στο Χαϊδάρη,
κι ώρα την ώρα καρτερώ
ο Χάρος να με πάρει.
Για δεξ του Χάρου το σπαθί
μανούλα, πως το φέρνει,
και τη ζωή του καθενός
μάνα, πως θα την παίρνει».
- <u>Σημειώσεις</u>:

1η Μάη 1944. Η εκτέλεση των 200 της
Καισαριανής. Έργο του Τάσσου

ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΡΔΑΡΑΣ [Μ. ΓΕΝΙΤΣΑΡΗ]

(Στίχοι - σύνθεση του 1944)

«Πενθοφορεί η Αγιά Σοφιά
Παλιά και Νέα Κοκκινιά,
κλάψε και 'συ τώρα ντουινιά
πιάσαν το Στέλιο τα σκυλιά.
Τον πιάσαν Γερμανόφιλοι
και Ταγματασφαλίτες,
το Στέλιο τον Καρδάρα μας
στο Ρέντη οι αλήτες.
Δεμένο τον επήγανε
μπρος στον Άγιο Διονύση,
δέκα ντουφέκια του ρίχνανε
ώσπου να ξεψυχήσει.
Άδικα τον σκοτώσανε
λες κι ήτανε κατάρα,
γιατ' ήταν στην Αντίσταση
το Στέλιο τον Καρδάρα».

Α. Τάσσου: Το μπλόκο της Κοκκινιάς

Β. Τσιτσάνης – Αλ. Γκούβερης Συννεφιασμένη Κυριακή

«Συννεφιασμένη Κυριακή,
μοιάζεις με την καρδιά μου,
που έχει πάντα συννεφιά,
Χριστέ και Παναγιά μου.
Είσαι μια μέρα σαν κι αυτή
που 'χασα τη χαρά μου,
Συννεφιασμένη Κυριακή
ματώνει την καρδιά μου.
Όταν σε βλέπω βροχερή,
στιγμή δεν ησυχάζω,
μαύρη μού κάνεις τη ζωή
και βαριαναστενάζω».

12 Οκτωβρίου 1944. Γυναίκες και άνδρες πανηγυρίζουν την απελευθέρωση στους δρόμους της Αθήνας

- Η πιο μεγάλη μέρα της Αθήνας. Μεθυσμένοι από χαρά οι Αθηναίοι κατακλύζουν την Πλατεία Συντάγματος με ελληνικές και συμμαχικές σημαίες...

Κοφινιώτη – Βαμβακάρη (Βαμβακάρης – Χατζηχρήστος) Αν φύγουμε στον πόλεμο (1940)

«Αν φύγουμε στον πόλεμο, μικρό μου Χαρικλάκι,
θα κάνεις τον εισπράκτορα ή και το σωφεράκι.
Θ' αφήσεις το νοικοκυριό, θ' αφήσεις την κουζίνα,
τραγιάσκα θα φορείς στραβά, θα σου πηγαίνει φίνα.
Θα κόβεις εισιτήριο, στο τραμ, για το Παγκράτι,
οι γέροι θα σου κλείνουνε, με πονηριά το μάτι.
Κι όσοι για τα ματάκια σου, τα μαύρα τσιμπηθούνε,
και ρέστα 'πο χιλιάρικο, ποτέ δε θα ζητούνε».
